

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 6. De privilegio ad instantiam partis, vel motu proprio concessio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

exprimit in concessione, qua non exante non solet privilegium sic concedi, siue in illius saltuatus fuerit occasio, siue auunde in motum concedentis obuenit, gratia irrita redditur, esto addat clausulam, *Moti proprio*; quia tunc non censetur Princeps concedere privilegium, nisi quatenus intelligi rem sic se habere. Cum ergo aliter sit, ac ipse existimat, efficitur non habere intentionem concedendi: & ex defectu intentionis gratia est irrita. Neque obstat de dicere proprio motu concedere, concedit enim proprio motu, posita veritate talis relationis. Ex quo fit inualidam esse dispensationem concessam in impedimento consanguinitatis, si in tali dispensatione ipse Pontifex referat puellam patri iactorem honoris, & inuuptam mansutam; cum tamen hoc falsum sit, esto addat clausulam motus proprii, quia hac subintelligitur posita veritate supradictae relationis, quae cum non sit, non subsistit concessio. Idem est in collatione beneficii Ecclesiastici, cuius valorem falso expressit Pontifex, non valet utique, quantumvis habeat clausulam motus proprii, & alia plura exempla his similia adduci possent, quia, ut bene dicit Menoch. *num. 83.* ex *Rota decis. 10. num. 2. de rescriptis in nouis*, & communis sententia, multa expressa nocent, quae tacita nocere non possunt. & ita tenet Staphileus *de iustis gratia, tit. de vi. c. si de clausulam, in clausula, motu proprio, ff. de 7. num. 3.* Menoch. *supra n. 83. c. segg.* Sanchez *n. 52. Suar. n. 15.* & alij ab eisdem citati.

7 Verum si supplicationem facias dimputam pro privilegio obtinendo, & Princeps ex illa moueatur concedere privilegium, aliis cogita veritate non concessurus, esto addat clausulam motus proprii, existimat Suarez *supra num. 16.* cum Paternitatem, & aliis irritam esse concessionem, quia deficit intentio concedentis. Cederem tamen in praesenti validam esse, quia omnes Doctores, qui supponunt taciturnitatem veritatis, non vitiate gratiam ex motu proprio concessam, supponunt petitam esse, & videtur aperte constare ex *Cl. m. n. si Romanus, de praebendis*, & ex *supradicto casu si motu proprio*. Ergo si ex petitione diminuta reddatur concessio nulla, nullus est casus, in quo proprie ex taciturnitate veritatis facta a privilegio valeat gratia. Neque clausula motus proprii aliquid speciale operaretur in privilegio, ubi privilegiatus supplicationem fecit, quod est contra communem sententiam, ut videtur est in Menoch. Sanchez & aliis *supra*. Quocirca et si Princeps forte non concessurus esset privilegium, si veritatem integre cognouerit; at absolute vult concedere, & hunc defectum supplere, eo ipso, quod addit ex motu proprio, se concedere. Adverte aliquando ob diminutam relationem privilegij concessionem esse nullam; quod contingit, cum relatio est occasio, ut res diuersa ab ea, quae conceditur, intelligatur; si enim petens beneficium Ecclesiasticum tacitas esse regulare, vel hospitalia, vel vnum alteri, concessio nulla est, etiam si fiat motu proprio, non tam ob taciturnitatem veritatis, quam ob defectum intentionis in concedente; intendit enim concedere beneficium commune, quia ita per se fuit representatum; non tamen intendebat concedere illius qualitatibus affectum; atque adeo rem diuersam concessit ab ea, quam intendebas eaque de causa fuit concessio nulla. Vnde cum dicimus taciturnitatem veritatis, non vitiate gratiam, intelligitur de taciturnitate veritatis extrinsecae rei, & quae illam non mutat, non de qualitate aliqua intrinseca, quae rem esse facit diuersam, & ita tenet Abbas *cap. ad aures, n. 1. num. 3. de rescriptis*. Rebuff. *in conu. datus, tit. de forma mandati, n. clausula, m. tu proprio, in 5. ff. de i. Sanch. lib. 8. c. 1. n. 51.* Menoch. *de arbit. lib. 2. cent. 3. casu 201. n. 80. c. segg.*

§. VII.

De privilegio absolute, vel sub conditione, aut modo concessio.

- 1 Quid sit explicatur.
- 2 Quando omisso operis, sub cuius onere privilegium fuit concessum, irritet eius usus; sub distinctione respondetur.
- 3 Si detur tibi facultas dispensandi, absoluedi, puniendi cum consilio alicuius, si omittas consilium petere, nulla est dispensatio, absolutio, &c.
- 4 Intelligitur doctrina de opere expostulato, quod de iure non inest.

1 **S**acis communis, & vulgaris est distinctio privilegij absolute concessum, vel sub conditione, aut modo. Illud dicitur concessum absolute, quod sine vilo onere privilegij conceditur. Contra illud sub conditione, aut modo, quod conceditur sub onere alicuius operis efficiendi.

2 Difficultas ergo est, quando omisso operis, sub cuius onere privilegium conceditur, irritet eius vsum? & quidem si opus iniunctum possit fieri post privilegij vsum, nequaquam illius omisso irritum reddat privilegij vsum, quia iam supponitur vus legitimus privilegij: hac ratione valida est absolutio a referuatis, quam obtinuit cum obligatione, comparandi, cui obligationi, et si non satisfacias, absolutio data, valida est;

peccas tamen, quia sub illo onere tibi fuit hoc privilegium absolute concessum. Idem est in facultate concessa per Lublaum, et si illud postea non lucreris; absolutio tamen prius data tenet quia opus subiectionis expostulatur, ut onus privilegij concessi, non pro conditione ad illud concedendum. At quando opus iniunctum antecedere debet privilegium, communis sententia docet, nullum esse vsum privilegij, si tale opus omittatur, quia tunc censetur concedens privilegium, sub conditione illius operis concedere, & ex defectu intentionis privilegium non operatur effectum, sic Suarez *lib. 3. cap. 13. num. 4. c. segg.*

3 Ex qua doctrina inferri, si detur tibi privilegium dispensandi, absoluedi, vel puniendi alicquem, cum consilio alicuius, & omittas petere, nullam esse dispensationem, absoluedionem, vel punitionem a te factam, quia consilium natura sua antecedit actum: ut colligitur ex *cap. cum in veteri, de consuetudine*, ubi id notat glossa. Innocent. & Panormit. *in fine*, quare debes consilium prius petere, non tamen obligaris sequi, quia in petitione consilij hoc non includitur, aliud enim est petere consilium, aliud consilio assentiri. Neque semper mandatum consilium expostulatur, ut ipsum sequaris, sed vt melius illustratus possis prudenter operari. At si tibi data esset facultas aliquid faciendi de consensu, vel cum consensu alterius; tunc necessarium requiritur debeat beneficiatum illius; aliis non de consensu, sed potius ex consensu illius fieret opus, sic Suarez *supra num. 6.* & adducit glossam in *cap. si pro re descriptis in 6. verbo assensu*, & in *cap. 1. ne sede vacante in 6.* & Felinum in *cap. ex parte, de constitutionibus in primo*. Federicum Senenlem *conf. 1. num. 4.*

4 Adverte tamen supradicta intelligi debere de opere expostulato, quod iure ipso non inest privilegio concessio; hoc enim si necessarium antecedere debet privilegij vsum, praesumi debet peti sub conditione & sub illa privilegij vsum concedit. Verum si opus expostulatur, quod alioquin ex iure ipso tenetur privilegiatus facere, si vt privilegio velit, tunc videndum est, an a iure expostulatur tale opus, vt substantialis forma, an vt iolum accidentalibus; igitur eo modo, quo a iure expostulatur; sic praesumendum est concedentem privilegium, expostulante illud a privilegiato; neque aliud intendere per expostulacionem illius operis, quam monere privilegiatum, quid teneatur facere. Quae omnia constant ex his, quae diximus de lege irritante, quae in praesenti accommodanda sunt.

§. VIII.

De privilegio ad instar.

- 1 Quid sit.
- 2 Debet habere effectum privilegium, ad cuius similitudinem est concessum, aliis non tenet concessio.
- 3 Preponitur quadam obiecto, & soluitur.
- 4 Quaedam limitationes supradictae sententiae apponuntur.
- 5 An sub illa forma, Concedo tibi cathedram, seu canoniam, sicuti tuus praedecessor habuit, censeantur tibi concessio facultates personales praedecessoris? Sub distinctione respondetur.

1 **P**rivilegium ad instar, vocatur, quod ad similitudinem, & exemplum alterius concessum est: si enim Princeps concessio alteri privilegio dicat: Concedo tibi privilegium idem ac Petro concessi; tunc privilegium tibi concessum vocatur privilegij ad instar, quia est ad instar, & similitudinem privilegij Petro concessi: ita vt omnem limitationem, vel extensionem, quam habuerit Petri privilegium, habeat privilegium ad instar; alia non erit perfectio ad instar illius, ita docet Nauarr. *comment. de iuribus, notab. 26. numer. 2.* Bonacina *disp. 1. quest. 3. punct. 7. §. 1. num. 20.* Suarez *lib. 8. c. 15. numer. 2. cum Bald. in Lomina. C. de Episc. & cleric. Mandol. tract. de privileg. ad instar. q. 4.*

2 Quapropter ad huius privilegij valorem requiritur necessarium, vt privilegium illud, ad cuius similitudinem est concessum, habeat effectum, & valorem, & sic verè privilegium, aliis nulla erit concessio. Nam cum totum suum esse, sit esse aliud, si aliud privilegium effectu caret, etiam privilegium ad instar carebit effectu. Neque obstat Principem expressisse facultatem concedendi tibi privilegium; cum enim non expresserit, quid concesserit, concessio eius fuit nulla, quia privilegium debet esse de re certa, & determinata: facitque ad id *lex si sic legatum 75. §. si mihi, ff. de legatis 1.* ibi *si quantitas non si adiecta, cuiusmodi ratioe nihil debetur; quia non apparet, quantum fuerit legatum*. sic docet Suarez alios referens *lib. 8. cap. 15. numer. 6.* Bonacina *disp. 1. quest. 3. punct. 7. numer. 20.*

3 Sed ubi licet legatum in testamento, 2. ff. de constitutionibus. & demonstrat, ubi cauetur, si testator iusserit fieri monumentum, adhuc instat existens in tali loco, & ibi nullum reperitur, adhuc tenet